

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในหมู่บ้านตั้งถิ่นฐานใหม่ในพื้นที่ของสำนักงานการปฏิรูป
ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา.

กนก เข็มมาค.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.

บทคัดย่อ

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
ของเกษตรกรก่อนที่จะอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ในหมู่บ้านปฏิรูปที่ดิน และหลังจากปฏิรูปที่ดินแล้ว ศึกษาถึง
ความคิดเห็นของเกษตรกรในหมู่บ้านปฏิรูปที่ดินที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อทราบถึง
ปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้านปฏิรูปที่ดิน

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ 17 ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปัก
ธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ทั้งหมดจำนวน 53 ครอบครัว การเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์และได้ทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ , ค่าเฉลี่ย และการใช้ค่า chi-square สรุปผลได้ดังนี้

เกษตรกรที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่ในหมู่บ้านปฏิรูปที่ดินส่วนใหญ่จะอพยพเข้ามาอยู่ในปี พ.ศ. 2526 ซึ่ง
เป็นปีแรกเริ่มของการก่อตั้งหมู่บ้านปฏิรูปที่ดินแห่งนี้ และเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้อพยพมาจากเขตสถานีวิจัยสิ่ง
แวดล้อมสะแกราช จากการศึกษาสภาพทางสังคมของเกษตรกรปรากฏว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกว่า
เดิม ในด้านต่างๆ ดังนี้

ขนาดของครอบครัวในช่วงหลังอพยพครอบครัวของเกษตรกรมีขนาดเล็กลง และครอบครัวขนาดใหญ่มี
จำนวนลดลง ลักษณะของครอบครัวมีแนวโน้มของการเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น

การศึกษา ในช่วงหลังการอพยพมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษาอยู่เพิ่มมากขึ้น และมีผู้ที่มีการ
ศึกษาสูงกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าระดับเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรเห็น
ความสำคัญของการศึกษามากขึ้น

สุขภาพอนามัย ในช่วงหลังอพยพมีการใช้บริการสถานอนามัยเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การไปโรงพยาบาล
ลดลง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ามีบริการเจ็บป่วยที่มีอาการรุนแรงน้อยลง และในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ในช่วงหลังอพยพ
ครอบครัวเกษตรกรมีส่วนร่วมใช้กันมากขึ้น

ที่อยู่อาศัย ในช่วงหลังอพยพเกษตรกรมีการปลูกสร้างบ้านที่มีลักษณะถาวรเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้าง
ความมั่นคงปลอดภัยให้กับผู้อยู่อาศัย และแสดงถึงการที่จะมีการตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างถาวร

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ในช่วงหลังการอพยพของเกษตรกร มีการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ได้แก่ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรเพิ่มมากขึ้น

สาธารณูปโภค ในช่วงหลังการอพยพเกษตรกรได้รับการบริการสาธารณูปโภคจากรัฐบาลมากขึ้น ได้แก่ การมีถนนหนทางที่สะดวกสบายทั้งในหมู่บ้านและชุมชนภายนอก และการมีไฟฟ้าใช้ทำให้ครอบครัวเกษตรกรมีเครื่องใช้ไฟฟ้าและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเพิ่มมากขึ้น และไฟฟ้ายังเป็นพลังงานชนิดใหม่ที่สามารถใช้ทดแทนฟืนและถ่านได้อีกด้วย

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ในช่วงหลังการอพยพเกษตรกรมีความคิดเห็นว่า ความสัมพันธ์กับญาติหรือเพื่อนบ้านมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม มีการเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเกษตรกรมีความพึงพอใจในลักษณะของการตั้งถิ่นฐานแบบรวมกลุ่มแบบนี้

- สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรหลังการอพยพ มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิมในด้านต่างๆ ดังนี้

- สภาพการถือครองที่ดินในช่วงหลังการอพยพ มีเกษตรกรที่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ทำกินเพิ่มมากขึ้น

- รายได้สุทธิ ในช่วงหลังการอพยพโครงสร้างของรายได้ของเกษตรกร มีการกระจายอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้นคือ มีจำนวนผู้มีรายได้ต่ำลดลง และมีผู้มีรายได้ปานกลางถึงระดับสูงมากขึ้น และรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อปีของเกษตรกรเพิ่มสูงขึ้น

- มูลค่าทรัพย์สินในครอบครัว ในช่วงหลังการอพยพเกษตรกรมีมูลค่าทรัพย์สินในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

- การใช้เงินทุนและแรงงานในการเกษตรกรรม ในช่วงหลังการอพยพเกษตรกรมีการใช้เงินทุนในการนำเอาเทคโนโลยีและการจ้างแรงงานเข้ามาช่วยในการเกษตรมากขึ้น

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพของเกษตรกรได้แก่ การขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก, การขาดแคลนเงินทุนในการเกษตรของตนเอง, ขนาดของพื้นที่ดินทำกินมีขนาดเล็กกลด ดินขาดความอุดมสมบูรณ์และเต็มไปด้วยหินไม่สามารถใช้ทำการเพาะปลูกได้อย่างเต็มที่

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในหมู่บ้านตั้งถิ่นฐานใหม่ในพื้นที่ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมแล้วแสดงให้เห็นว่าสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม ถึงแม้ว่าการเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านปฏิรูปที่ดินจะต้องประสบปัญหาและอุปสรรคบ้างก็ตาม ทั้งนี้ เพราะการเข้ามาอยู่ในที่ที่ทางราชการจัดสรรให้ ย่อมแตกต่างจากการที่เกษตรกรเลือกที่อยู่เองที่สามารถเลือกที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุดได้ แต่

ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่จะสามารถปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาไปได้หากได้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลและประชาชน ในการที่จะแก้ปัญหาอย่างจริงจังและจริงจังแล้วก็เชื่อว่าโครงการปฏิรูปที่ดินจะสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างแน่นอน